

IRIMIA

Non para xulgar, senón para liberar

ANO XXXIII • Nº 904 - Do 7 ao 20 de xullo de 2014

CHAMADOS Á IRMANDADE POLA VINDEIRA ROMAXE

SARGADELOS

AS VIRTUDES
VITRE
CONCELLO DE FRADES
13 SETEMBRO
2014

A foto que fala

O Papa e os bispos debaterán en outubro sobre as novas situacións familiares. Dunha imaxe así, que poderá saír?

O trasno O bandullo

Daniel López Muñoz

Púxose en escena recentemente en Compostela o final do proceso de desaparición do que puido ser -e non deixaron- unha banca galega, desde Galicia e controlada polo interese xeral das galegas e galegos.

As crónicas din que, na presentación de Abanca, houbo por parte dos novos donos venezolanos varias chiscadelas, referencias á súa querenza polo autóctono galaico e unha clara

procura de complicidade co público, tratando de demostrar unha sincera vocación de galeguidade. Disque o venezolano Escotet, máximo responsable do Grupo Banesco, comezou a súa intervención dicindo que “prometo que a vindeira vez falarei un pouquiño máis de galego”. E que nos novos logotipos do banco privatizado hai unha lembranza gráfica á bandeira de Galicia -malia que a palabra Galicia desapareza da etiqueta e o de “Abanca”, así todo xunto, non deixe de ser galego-vergonzante.

Tamén se conta que eses chisca ollos ao “fondo” sentimento galego dos asistentes, para sorpresa e desconcerto do esforzado Escotet e compañía, foron momentos que recibiron uns aplausos máis ben tímidos e disque lixeiramente ruborizados, un algo así como “aplaude tu que a mi me da la risa”. En realidade, o que lles pedía o corpo aos asistentes era outra cousa. E o tema é que aí, nese rubor colectivo, está a clave máis profunda de por que a única maneira de ter un sistema financeiro galego sería ter un sistema

público. O capital privado -con raras excepcións- xogou en Galicia o papel de galego de comenencia, xente que chuleou a identidade e a fala galega, por puro interese comercial, sen o máis mínimo convencemento. Ese desamor polo galego, esa “concreción financeira” do autoodio e a vergoña polo que un é, mal que lle pese, cheirábase a leguas nos prebostes das extintas e malversadas caixas galegas, nos galegos comatís, señoritos desleigados, navegando hoxe no océano das imputacións penais que a saber miña nai se aportan a algures.

Os asesores de Escotet, o venezolano, deberon antes ler a Castelao e dicirlle ao xefe que non gramase moito nese asunto da querenza polo propio diante daquel grupo de políticos, empresarios e prohombres desa Galicia que non quere ser *galega-de-máis*. Efectivamente son xente con máis bandullo que corazón, dos que non senten a necesidade do galego. Que xa o dicía o rianxeiro: “esa necesidade non se sente no bandullo”

Editorial

Irimia diante do espello

A directiva de Irimia, seguindo as indicacións da última asemblea (na festa do lume de febreiro de 2014), inicia un proceso de reflexión compartida sobre si mesma. Trátase dun proceso necesario e ordinario nunha organización –nun movemento– cunha longa andaina, necesario para non adormecer e ordinario porque a organización humana que non se revisa, non ten vida.

Irimia é un horizonte común, que asocia biografías de persoas e actividades de grupos e comunidades, que, sen *Irimia*, estarían máis dispersas e menos “identificadas”. *Irimia* achega un apoio para a identidade desas iniciativas e desas realidades. Esa identidade é a dun galeguismo que non renuncia a ser cristián e un cristianismo, en clave de liberación, que asume a necesidade e a graza inmensa de ser e de encarnarse en Galicia e en galego.

Irimia inicia un proceso de reflexión compartida sobre si mesma

A romaxe foi unha innovación importante no seu momento. Unha festa, unha celebración creativa e interpelante, unha proposta que conectaba con colectivos transformadores e xente nova, comprometida con este Terra. A Romaxe é no seu inicio unha proposta case única de encontro real de sensibilidades e credos, de xente

máis e menos practicante, máis e menos “cristiá” confesante, pero preocupada porque avance a xustiza, a igualdade e a identidade dunha comunidade humana que se autodespreza. Segue sendo iso? Debe seguir sendo iso? Canta xente está disposta a traballar para que siga sendo isto ou calquera outra cousa que o momento demande?

Esta revista naceu para ser ese medio de conexión e de alimento da identidade compartida, do horizonte común. A súa capacidade de selo depende directamente da riqueza, da diversidade, da vida dos grupos que a len, que a empregan, que a valoran. Debe seguir sendo o que é? Debe cambiar? Debe ser unha revista quincenal en papel? Quizais debería ser mensual e máis completa en contidos e extensión dos artigos?

Os subscritores e subscritoras dos que consta un correo electrónico recibiron estes días atrás un correo electrónico solicitando opinión sobre estes temas. Trátase de ampliar o círculo e facer unha consulta de abaixo a arriba. Ademais, a directiva de Irimia convocou unha sesión especial, ampliada, o próximo 12 de xullo para falar destes temas cunha serie de voces convidadas. Xa vos iremos contando.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Chegou o verán e con el un milleiro de cousas interesantes. Este rumoroso pídeche que vivas intensamente esta estación. Que tal ler un bo libro sentado nunha boa sombra? Se cadra chegou o momento de que collas eses libros que tes aparcados para cando teñas tempo. Tamén pode ser un bo momento de chamar a ese amigo ou amiga que hai moito tempo que non ves e invítalo a tomar algo nunha terraza e falar e falar e ver pasar as horas. E por que non facer unha escapada a algún sitio? Seguro que a menos dunha hora de onde vives hai un lugar moi interesante. Paga a pena que espertes cedo e vaías. Se cadra percorrer ese camiño pola natureza

faite sentir mellor. Hai canto tempo que non ves o solpor? Víchelo algunha vez en Fisterra?

Lembro que hai moitos anos eu lera un himno litúrxico que dicía que a noite era tempo de salvación. Eu coido que ten razón pero que todo tempo é tempo de salvación. Só é cuestión de atoparlle o positivo á vida e ir descubrindo como en cada momento, en cada minuto hai unha morea de feitos que vividos positivamente e con intensidade poden salvarche da rutina ou do aburrimiento. Se a isto lle engadimos que no verán os días son máis longos e que moitos temos máis tempo libre... pois que teñas un bo verán. De ti depende.

1

3

2

4

A peneira

1

Celebramos con Pessoa “a miña patria é a lingua portuguesa”, que cumpre **800 ANOS**, malia as diverxencias normativas entre os diferentes pobos lusófonos. Un deles é Cabo Verde, ligado a Burela, onde a maioría son de Ribeira Grande e Porto Novo; alí traballa o voluntario galego Xaquín Lede no concello.

2

As VII Xornadas do **PEREGRINO** -Abrindo Camiño-, o 4, en Mondoñedo propoñen o respecto aos camiños que foron creando vida e cultura, en concreto o Norte, que agora a Xunta quere desviar do actual trazado. Ao pé del foron creándose albergues, obradoiros de artesanía, expectativas...

3

A 30ª Mostra de **TEATRO** de Ribadavia, do 19 ao 26, é un sinal de resistencia fronte á desfeita cultural coa que queren asoballarnos, ao tempo que reivindican o seu patrimonio, con eventos en igrexas, adros, etc. Outro tanto fan na Festa da Historia, ao lembraren o pasado sefardí e todo o ano, a súa gastronomía no Birran.

4

A crise frea a **INMIGRACIÓN** igual ca a desfeita dos ríos está a afastar o seu “rei”, o salmón. No 2014 non chegamos a avistar 100; en 1980 foron 2000 e no 1920 máis de 10.000. Na foto, Wesley Borges, brasileiro que vive coma un sarriao máis a loita polo río, o fútbol, axudando a medrar en recursos o país.

5

7

6

8

Alfonso Blanco Torrado

5

O 19, fieis a Castelao participaremos no “mitin das **ARENGAS**” no Pico Sacro, a ara da Terra Nai, para celebrarmos os nosos símbolos, coma el adoitaba facer na véspera do Apóstolo na Praza dos Mortos, reivindicado a dignidade de pobo, fronte @s que queren machucar a nosa identidade.

6

A ‘Marcha sobre rodas’, o 6 de xullo en Pontevedra, é o anticipo do Día Mundial da Parálise Cerebral que terá lugar en outubro, en Compostela. Xunta asociacións de afectados e coidadores da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal. Deste xeito **ASPACE** visualiza a súa problemática.

7

O Festival de Pardiñas, 2 e 3, festexa 20 anos do Rock-**BRAVÚ** con Os Diplomáticos, e 100 de Díaz Castro coa estrea do CD *Desorballando outonos* de A Quenlla. Ha ser nun domingo pregado por María do Pilar García Negro, coa teima de reivindicar as romaxes con artesanía de instrumentos, xoguets naturais...

8

Darío **RIVAS**, fillo do alcalde de Castro de Rei, asasinado polos falanxistas no 36, e querelante na Arxentina contra os crimes do franquismo vai ser nomeado fillo predilecto de Lugo pola Deputación, o 29. Xa o día 10 son os actos en lembranza dos resistentes de Palas e Melide e o 17 os de Galiza Mártir en Pontevedra.

Política Non nos entenden, non

Carlos Vázquez G.

Os significativos resultados das eleccións europeas marcan a estratexia política para abordar as próximas citas electorais. A cúpula do Partido Popular reuniuse en Toledo e constatou, con grande alarma cara a dentro pero moi discreta cara a fóra, unha gran perda dos seus votos que, de se manteren de modo semellante nas próximas autonómicas e municipais, conlevaría á perda do poder en moitos municipios e en importantes e decisivas comunidades autónomas como Valencia ou Madrid, por exemplo. Sería este o portal para perderen a maioría absoluta nas Cortes e incluso a maioría suficiente para poderen gobernar en España tralas próximas xerais. Os estratexas conservadores consideraron como positivo, sen embargo, que os votos perdidos non se desviasen de forma notable a forzas da competencia no seu arco ideolóxico, coma VOX, Ciudadanos ou UPyD, e aterrasen maioritariamente na abstención, de onde, pensan, son recuperables. En base a esta análise e respondendo a unha forte demanda das súas bases e das súas baronías autonómicas, acordaron que a campaña de recuperación deses votos perdidos debería facerse principalmente desde o Goberno do Estado, con políticas e anuncios publicitariamente ben traballados e netamente electoralistas, máis ca desde o partido ou desde os gobernos locais e autonómicos que, consideran, non teñen ren que ofrecer e están moi mancados por corrupcións e corruptelas. Trataríase, ademais, de desmobilizar unha sociedade, nos últimos tempos moi activa, que sen dúbida axudou á desafección electoral sufrida. E nesas están, predicando, teimudamente e contra toda evidencia, que xa saímos da crise con datos dos que nunca nela entraron ou con alambicados anuncios de rebaixas fiscais que, pola vía do ingreso ou do gasto, van amolar aos de sempre.

A caída do PSOE foi maior e, por riba, os seus votos, máis ca á abstención, forneceron a forzas alternativas da súa esquerda, que parecen chamadas a medrar e consolidarse. O cumio socialista viulle as orellas ao lobo e decatouse de que o perentorio era renovarse para non morrer. E a iso andan antes de calquera planificación electoral dende enriba. Vense como a pata máis feble do castigado bipartidismo. Tanto, que os máis aferrados ao poder e as vellas glorias empezan a falar de grandes consensos e de gobernos de concentración.

Está visto que resulta difícil tecer un cesto novo con vimbios vellos e por iso, cada día que pasa, hai máis xente que pensa: “non nos entenden, non”

Resulta difícil tecer un cesto novo con vimbios vellos

O peto común Dáme pan e chámame can

Manuel Regal Ledo

Seguro que máis dunha vez temos escoitado este dito galego. É doado relacionalo con diferentes circunstancias das nosas relacións sociais. É un dos lados mouros da nosa condición humana. A partir das últimas eleccións, o dito veume á cabeza centos de veces, avivando en min un malestar interior e sentimentos de noxo cara a sectores do meu propio pobo e cara a quen o goberna. É tan lazmeira a actitude de quen se vende por algún proveito persoal inmediato, como noxenta a de quen, desde o poder, provoca este xogo de relacións e converte o exercicio político nun exercicio de comenencias, no berce das grandes corrupcións e dos grandes corruptos.

Con estas sensacións "ao subarco" (bolso ou saqueto que levas cruzando do pescozo por debaixo do brazo), como dicimos moi ben por Abadín, puiden ir ao encontro da Escola de Espiritualidade celebrado en Sobrado dos Monxes do 13 ao 15 de xuño. A máis de oír rezar e cantar os monxes, aínda alí un can ou cadela de cando en vez me traía á memoria o dito que me revolvía o corpo. As palabras do monxe Carlos, que nos axudou a ver cousas e xeitos da interioridade e da súa inimiga, a superficialidade, axudáronme a centrar os meus sentimentos, a entendelos como mostra da miña vulnerabilidade e a traballalos, aceptándoos e pousándoos confiadamente en quen, acolléndome e acollendo a realidade tal como é, pode espertar forzas de pacificación profunda e de cambio real.

Poden parecer palabras sublimes que leva o vento, pero todos/as eramos ben conscientes de que as cousas seguen aí á espera de que lles deamos cara sen vacilacións; e, por se así non for, tivemos a sorte de que o irimego Xosé Antón Martínez, falándonos de militancia cristiá e militancia política, nos lembrese que a política ten as súas cruces e as súas glorias, e que un cristián a pode e debe vivir coa normalidade tensa de calquera outra persoa, pero, se cadra, iso si, cun plus de paz, resistencia e transparencia mantidas no remol de comunidades cristiás humildemente vigorosas.

E aquí estou, meus amigos e amigas, sabendo o de "dáme pan e chámame can", pero aceptando que as cousas son así, e dispoñéndome a loitar para que cada vez o sexan menos.

O CARRABOXO por XOSÉ LOIS

XXXVII Romaxe de Crentes

Romaxe nas virtudes.

Josecho Culler-Xabi Blanco

A Romaría das Virtudes revitalizouse nos últimos trinta anos

No Dicionario xeográfico-estadístico-histórico, escrito por Pascual Madoz entre 1846 e 1850, preséntasenos a Frades como un “terreo desigual, de clima benigno, con boa ventilación e saudábel”. Cara alí camiña este ano a Romaxe de Crentes Galegos, onde o 13 de setembro, na parroquia de San Xoán de Vitre, terá lugar a XXXVII edición da nosa Romaxe.

Reunímonos en Frades, chamados pola irmandade

O Concello de Frades foi constituído en 1836. Tradicionalmente foi unha importante vía de paso entre Santiago de Compostela e Sobrado, o cal queda reflectido na súa historia, a través dunha vía romana que existiu nesa época, ou unha inscrición de 1690 que se conserva no Pazo de Galegos e que narra que aquí pasaron a noite dona Mariana de Neoburgo e o seu irmán. Carlos II, o seu esposo, concedeulles aos propietarios do

Coñecendo as Virtudes con Pedro Santos Canosa

Para coñecer máis polo miúdo o lugar e as súas xentes, puxémonos en contacto don Pedro Santos Canosa. A súa sinxeleza, entrega aos demais, a súa capacidade de escoita e observación ás necesidades, xunto ao humor propio da súa natal Costa da Morte, fan de don Pedro unha persoa única e extraordinaria; como di a xente, un cura de verdade. Hoxe traémolo á nosa Irimia porque detrás do actual cura de Bueu, hai unha etapa previa

os habitantes de Frades, xente do interior, tarda en captar a confianza mais logo se entrega

pazo o “dereito de cadea” como mostra do seu agradecemento.

O territorio de Frades, divídese en 12 parroquias. Na Romaxe estaremos na chamada San Xoán de Vitre. Composta polas aldeas de Augas Santas, O Campo, As Corredoiras, Os Currillos, A Igrexa e Os Loureiros. Conta cunha poboación de 2.817 habitantes. O primeiro sábado de setembro celébrase unha romaría no mesmo lugar onde nós celebraremos a nosa 37 romaxe.

que se reside no interior da provincia de Coruña, máis en concreto na zona de Frades. Alí, Pedro fíxose cargo ao longo de 39 anos de diferentes parroquias rurais entre as que se atopa San Xoán de Vitre e na súa extensión o lugar de As Virtudes epicentro da vindeira Romaxe de Crentes Galegos.

Para os que non coñecemos As Virtudes, fálanos un pouco do lugar

Nas Virtudes hai unha capela situada ao norte do concello de Frades, limitando xusto co de Mesía. Alí está

a Virxe das Virtudes e a capela está rodeada dunhas dez hectáreas de terreo. Hai unha carballeira moi antiga e outra moi grande e máis recente, que foi feita polos mozos da zona con castiñeiros e carballos.

Que sabes da historia desta capela?

A historia desta capela é máis do terreo no que se asenta, vén dun de tantos “indianos” que había que, segundo se comenta, para redimir as súas faltas cando estaba por Cuba e outros lugares, facían unha doazón grande, como así é a deste santuario. Ao parecer un tal Blas de la Fuente, entre os anos 1710 e 1720, foi quen ordenou a construción desta capela. Ademais, como el pertencía ao concello de Mesía, cando soubo que estaba en Frades fixo outra en Mesía, a dedicada a Nosa Señora da Anunciación, xa desaparecida hoxe e onde había unha escola para todos os nenos da zona con moitos terreos que arrendaban para soste ao cura e ao mestre.

Nas Virtudes existe unha romaría que ao parecer desapareceu durante un tempo ata que ti xunto á xente do lugar fostes recuperándoa. Cóntanos un pouco.

Era unha romaría de campo, de xantares. Aproximadamente sobre o ano 1950 unha orde da Igrexa quixo separar as festas relixiosas das profanas o que provocou que pouco a pouco fose desaparecendo. Até 1979, cando xunto aos mozos de San Xoán de Vitre fomos recuperándoa. O primeiro ano foi de pouca xente, pero tamén foi de ledicias e choros por mor da súa recuperación. Despois foi aumentando até o que hoxe é a Romaría das Virtudes.

Fálarnos dos mozos e da xente en varias ocasións, das súas iniciativas, pero cal é o contexto actual desta zona?

O despoboamento. Vívese da agricultura agás unhas 30 familias que traballan na cerámica. Hai unha agricul-

Pedro Santos Canosa desenvolveu un labor importante no asociacionismo na súa etapa en Frades

tura boa, familiar, con granxas de até 100 cabezas de gando, pero pouco a pouco aquilo vaise despoboando.

Volvamos a Vitre. Son moitos os anos que viviches alí. Que sentes cando falas deste pequeno lugar?

Volver a Vitre é recordar. *(fai unha pausa)* Recordar cando un chegou alí e non había pistas e había que moverse andando. Recordo anécdotas: un día fun visitar a un enfermo e nevaba. Alí atopeime cun veciño que quería agardarme para me levar ben polo camiño de volta, ao que me neguei, porque confiaba regresar sobre os pasos que marcara na neve. O certo é que saíra de casa ás once da mañá e non regresei a casa até as dez da noite.

Con todo, progresouse moito e renováronse as vivendas, melloráronse as cortes e a agricultura. O minifundismo trocou por concentracións parcelarias e mecanizáronse os medios.

Do trato coa xente que recordo tes?

Xente de interior que tarda en captar a confianza pero pasado o tempo entrégase. Considero a todos amigos e familia. Estiven implicado no asociacionismo e isto fíxome que trata- ra máis coa xente. En marzo de 1972 creáronse dúas cooperativas de 30 e

17 membros para comercializar o leite. Máis adiante xuntáronse e medraron até unirse a almacéns e fábricas de penso chegando a producir ata 4 millóns de quilos ao mes. Había penso para todos e un sistema de compravenda de fertilizantes. Máis adiante pasaron a outros servizos, entraron agrónomos e tiveron asesoramento de fincas.

Vemos, Pedro, que conseguiches crear Irmandade durante tantos anos, e iso é o que nós queremos cantar contigo e coa xente o 13 de setembro:

Quero un irmán amigo que agradeza ir comigo,

quero unha irmá amiga para cantar a cantiga

que relate os nosos sonhos e estremeza os nosos ollos

na tenrura dos afectos, no traballo e desalentos,

coa verdade, á luz do Sol cos recendos dunha flor,

entre as néboas desta vida que é camiño a outra vida

enchidos pola certeza de saber que esa sí, esa si será eterna.

Xosé Chao Rego, teólogo

O asunto é de actualidade. Pero este artigo non é de agora. Foi publicado cando, hai máis de vinte anos, o aborto era tamén actualidade doutra maneira. É obra de Pepe Chao, e está feito desde a perspectiva dun crente adulto, respectuoso e crítico. Está escrito para aqueles que querían formar un xuízo moral sobre o asunto. É unha contribución a un debate que por momentos foi perdendo nivel, apresado entre fundamentalismos e consignas. Resulta ben triste que, na encrucillada da Igrexa, naquela altura, se preferise abrazar precisamente o fundamentalismo e non adoptar a sensatez, a medida cívica e a madurez moral necesarias.

Tremendo resulta –literalmente, de botarse a tremer– que unha nai prescindira voluntariamente do froito vivo que leva entrañado no seu corpo e aínda máis trágico é que se interrompa un proceso que conduce a algo tan positivo coma un nacemento. O aborto é, indiscutiblemente, un mal e, polo mesmo, non cabe outra consigna ca esta: todos contra o aborto.

Unha cuestión de relacións

Invocar a favor do aborto o argumento da propiedade privada sobre o propio corpo –o dereito das mulleres a

Polo tanto, considerar que o feto ou o embrión é unha mera excrecencia do corpo da muller que esta pode eliminar a capricho, é absurdo. Como tamén resulta improcedente afirmar que nada ten que ver o resto da sociedade, pois da vida dun futuro membro se está a falar. Claro que a quen lle afecta directa e intimamente é á nai, sobre a que, ademais, cae o peso sancionador da lei, e sobre ninguén máis. Nin sequera sobre o pai, tan estreitamente relacionado.

Na procura dun ser humano

Para dicilo todo, tampouco o feto se pode constituír nun absoluto, pois é tan relativo que, de feito, todos sabemos, deita dunhas relacións íntimas entre a muller e mailo home. E isto, que resulta obvio, é interesante e parece que se esqueza totalmente. Porque o aborto é froito dunha relación sexual antecedente que se intentaba que fose infecunda.

Pois ben, a cuestión central é esta: que chegue á existencia un ser humano. Agora ben, cando non se quere que naza un neno, o normal é botar man de procedementos anticonceptivos –que, hai que dicilo, case todos están prohibidos, incomprensiblemente pola doutrina do maxisterio católico

Sería sospeitoso que a Igrexa alertase contra o aborto máis que contra a guerra, a pena de morte, o capitalismo salvaxe

dispoñeren del-, podería parecer convincente a primeira vista. Pero non resulta defendible se é certo, como pensamos, que ningún ser humano é un ser absoluto –quer dicir, “absolto” de dar explicacións–, senón que todos somos relativos: ou, se preferimos, relacionais, relativos os uns aos outros, relacionados. O mesmo valerá con outros problemas, por exemplo, o suposto dereito ao suicidio.

xerárquico-, polo que o aborto pode ser considerado coma un fracaso.

Tamén a natureza fracasa. De feito, pérdense naturalmente o 50 por cento dos óvulos fecundados e, desexito, danse moitos abortos involuntarios. Habemos dicir que eses fetos ou embrións rexeitados pola natureza eran seres verdadeiramente humanos? Vemos os inconvenientes que pode traer consigo formular a nosa cuestión desde o feto como se fose un valor absoluto. Pero sobre iso volveremos.

O problema relixioso

Para un crente, ademais, a cuestión da relatividade ou “relacionalidade” vén acentuada porque o único absoluto é o Autor da vida. Polo que entendemos que unha Igrexa fiel a Deus ha proclamar profeticamente a vida e, en consecuencia, alertar contra o aborto. Como tamén o ten que facer contra a guerra, a pena de morte, o capitalismo salvaxe que é causa de que moita xente morra; e terá que apurar a berrar a favor da conservación ecolóxica da natureza. Se o fai en exclusiva ou con maior énfase contra o aborto, hai xente que pode sospeitar que, consciente ou inconscientemente, agacha motivos distintos dos que profesa.

Así, por exemplo, habería que preguntarse ata que punto interfere na boa formulación do problema unha concepción metafísica hoxe superada que anda preocupada polo momento en que Deus infunde a alma na criatura. O mesmo que cómpre analizar eses prexuízos eclesiásticos sobre a sexualidade que impiden ver esta con autonomía de seu, sen que teña que estar orientada cada relación amorosa á fecundidade e procreación. Así como a imaxe inconsciente de que o aborto é medio frívolo de rapaciñas insensatas que realizan o amor fóra do matrimonio –único lugar que lexitimaría a relación sexual, segundo a doutrina católica tradicional- cando sabemos que son moitas as nais con fillos que deciden abortar.

Unha formulación deficiente

Cando un problema se formula mal, nunca se dá resolvido. E isto sucede coa cuestión que nos ocupa. Falar de “defensa da vida”, sen máis, leva a este interrogante: é que hai alguén, neste contencioso, que estea contra a vida? Referirse á vida dun inocente ou dun indefenso, levaría a presupoñer que noutras mortes que se lle comparan –terrorismo, guerras, etc ...- os mortos son culpables, ou non tiñan defensa. Por iso, facer referencia a abortistas

e antiabortistas, sen máis, é unha solución maniquea que xa de antemán nos pon perante a vista unha película de malos e bos, coma no Oeste. E daquela é imposible dialogar, hai que resolver o asunto a tiros.

A mala formulación neste conflito dos católicos coa lei de despenalización do aborto, é esta: suposto que o aborto fose (sempre) pecado, tería que ser tamén delito? Non hai que confundir moral coa lei civil. O obxectivo desta non é que non se cometan pecados, senón a regulación da convivencia civil, que está feita de opinións diverxentes e, ás veces, contraditorias. O que se discute na lei

Hai unha mala formulación do asunto: confundir moral coa lei civil.

non é se o aborto é bo ou malo, senón se a persoa que aborta ha ser castigada pola lei ou ben se esta ha protexer que, de realizarse, o aborto sexa efectuado nas mellores condicións sanitarias posibles.

Tal función reguladora da convivencia cívica e da procura do ben común converte a lei, non en algo ideal, senón meramente pragmático; non é un instrumento de promoción de valores, senón de regulación de condutas. O lexislador terá que preguntarse a miúdo que é o útil e mais o posible, e terá que optar, ás veces, polo menos malo moralmente, que acaso sexa o mellor legalmente. O que non pode facer, desde logo, é promover como lei o que é a moral dun grupo, aínda que sexa un grupo tan numeroso e respectable, neste caso, como o grupo católico, no que, como veremos, tampouco hai unanimidade sobre o tema.

(a seguir no próximo número desta revista.....)

Sacerdotes de EEUU contradín a mensaxe do Papa sobre os excesos do neoliberalismo

Dende que foi elixido, o papa Francisco vén abandeirando unha mensaxe crítica cos excesos do capitalismo salvaxe e os efectos negativos que producen nas familias fenómenos en ascenso asociados ao actual modelo económico como a precariedade e a falta de traballo. A mensaxe resulta máis atractiva para as bases da Igrexa, pero obviamente choca co seu papel de apoio ás oligarquías de diferentes países, polo que dende o principio producíronse movementos para xustificar que se podían compatibilizar mensaxes contraditorias.

O sistema económico xa non se aguanta

O papa mantivo a súa liña discursiva sobre o colapso do modelo económico, pero as voces no seo da Igrexa que discrepan desa mensaxe tamén se volveron máis activas e non teñen inconveniente en discrepar abertamente del, iso si, sen nomealo. É o caso do sacerdote estadounidense Robert Sirico, que pilota un *think tank* global, Acton Institute, con sé tamén en Roma e que acaba de ser entrevistado por un medio católico italiano.

Na entrevista, traducida e reproducida por *Relixión en liberdade*, Sirico insiste en poñer énfase no matrimonio homosexual como principal preocupación do catolicismo de EEUU.

Sirico fala de “erro” de percepción

Pero tamén lle preguntan a Sirico polas críticas aos excesos do neoliberalismo, aínda que sen subliñar que veñen do propio papa. Estes son extractos literais da entrevista:

-Padre Sirico, vostede é presidente dun think tank que promove as ideas da sociedade aberta e do libre mercado. Porén, é precisamente o libre mercado o que está sendo

acusado, tamén por parte de moitos relixiosos, polo efecto de disgregación que ten sobre a familia. Que pensa disto?

-O matrimonio é unha doazón recíproca radical, total. Destruír este vínculo entre un home e unha muller significa socavar tamén todos os outros vínculos existentes nunha sociedade, porque a familia é o primeiro ambiente no que unha persoa aprende a fidelidade, a lealdade e o respecto das regras. Conceptos que despois serán importantes en cada amizade, en cada empresa económica, na vida política, en todas partes. [...] Estou convencido de que a familia está ameazada, sobre todo, pola intervención do Estado (...) A miúdo cométese o erro de evitar mirar a verdadeira causa da disgregación familiar. A xente ve que vivimos nunha sociedade industrializada e despois ve a familia disgregarse e, por conseguinte, segundo un automatismo moi común, atribúeselle a causa á sociedade industrializada e ao libre mercado. Pero isto non é así e é o mesmo erro que se comete respecto a outro fenómeno, o da globalización: ves os países pobres e atribúes a súa pobreza ao capitalismo. En realidade é o capitalismo o que fai insoportable a vista da pobreza, precisamente porque a elimina gradualmente e de maneira non uniforme. En realidade, todos viven mellor, pero soportan menos a desigualdade. O mesmo sucede coa familia.

O sacerdote insiste en contraponer “libre mercado” e “marxismo”, equiparando falsamente este coa abolición da propiedade privada e como se non existisen matices entre o modelo de capitalismo sen regras cara ao que se camiña e un modelo comunista dos medios de produción.

[Collido de elplural.com]

Despois de numerosas concentracións e manifestacións nas cidades e vilas galegas, unhas veces unitarias e outras cunha evidente división, desde a Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña consideramos que había unha auténtica demanda social para que os actos de rexeitamento da monarquía e pola República fosen unitarios, e por iso convocamos unha reunión coa asistencia de máis de vinte organizacións. Como resultado desa reunión aprobouse un manifesto unitario, lido ao final da manifestación polo escritor e xornalista Manuel Rivas, que se celebrou na Coruña o 19 de xuño. Este foi o contido dese texto, que pode pasar á historia como o “Manifesto da Coruña”:

Galiza pola República e polo dereito a decidir

Despois da abdicación do rei Juan Carlos, que non pretende outra cousa que salvar unha monarquía en descomposición e desprestixiada por numerosos casos de corrupción, queren poñer un novo rei en quince días sen contar coa opinión do pobo, como xa fixeron en agosto de 2011 cunha reforma do artigo 135 da Constitución.

Estamos nun momento histórico cun modelo de constitución caduco e que agoniza. O ditador Franco, que enca-

bezou en 1936 un levantamento militar e fascista contra a democracia, nomeou ao príncipe Juan Carlos como o seu sucesor en 1969. A monarquía actual é, polo tanto, herdeira daqueles que se levantaron contra a República constitucional, elixida nunhas eleccións democráticas. Juan Carlos, que nunca condenou a ditadura franquista, xuraba, daquela, lealdade ao ditador e aos “Principios del Movimiento Nacional” e falaba de “la legitimidad política surgida el 18 de julio de 1936”.

A monarquía é incompatíbel cun sistema democrático; é un réxime vitalicio e hereditario, que non ten en conta a vontade popular porque o rei, como xefe do Estado, non é elixido polo pobo nunhas eleccións democráticas.

Estamos a prol da ruptura democrática e queremos decidir sobre o noso futuro. Partindo da existencia dunha realidade plurinacional, estamos por procesos constituíntes nas nacións do Estado, para que a cidadanía poida decidir sobre o modelo político-institucional territorial e escoller a forma do Estado.

A Coruña é unha cidade cunha forte tradición republicana e así o manifestou cando puido elixir libremente. Nas eleccións municipais do 12 de abril de 1931, que acabaron coa monarquía, as diversas candidaturas republicanas

acadaron 35 concelleiros e só 5 as monárquicas. E nas eleccións a Cortes de xuño de 1931 as candidatura republicanas conseguían 13 dos 16 deputados pola provincia da Coruña.

É hora de manifestar ese sentimento republicano e de defensa da democracia. Por iso chamamos á cidadanía a participar na manifestación unitaria.

Subscribían ese manifesto: BNG, EU, Anova, Equo, Espazo Ecosocialista, CxG, Fronte Cívica, PCG, Corrente Vermella, Nós-UP, Galiza Nova, XCG, CRMH, Nuevos Republicanos, Ateneo Republicano, A.C. O Facho, CIG, COG, Comités, C.S. Gomes Gaioso, 15-M de Monte Alto, 15-M da Ría, A.C. Alexandre Bóveda.

No debate no Congreso sobre a Lei Orgánica de abdicación do rei Juan Carlos votaron favorablemente, entre

outros, PP, PSOE e UPyD. O BNG votou en contra, xuntamente con ERC, IU e Compromís. Abstivéronse PNV e CIU; Bildu non participou na votación, abandonando o Congreso.

Na emenda á totalidade o BNG presentaba un texto alternativo que reclamaba un referendo consultivo polo dereito da decidir: “*Nun prazo máximo dun mes desde a entrada en vigor desta lei, o Goberno convocará un referendo consultivo para someter a decisión democrática un novo modelo político e institucional que, ademais da determinación sobre o modelo de Xefatura de Estado, recoñeza a soberanía das nacións e o seu dereito a decidir.*” “*A aprobación maioritaria do referendo consultivo suporá o inicio de procesos constituíntes onde se recoñeza ás nacións que integran o estado español o dereito de autodeter-*

minación e a súa condición de suxeito de soberanía con capacidade plena para decidir sobre o seu modelo político e institucional.”

Na Unión Europea tamén houbo un importante apoio para que o pobo decida e 68 eurodeputados do Parlamento Europeo apoiaban esa reivindicación democrática no Estado Español: “*Pedimos que se permita a celebración dun Referendo no Estado Español arredor do futuro da monarquía, que permita á cidadanía elixir libremente a forma de Estado que prefire, monárquica ou republicana, para abrir un proceso constituínte en que ao tempo que se resolve a forma de Estado se recoñeza o dereito a decidir dos pobos que conforman a súa realidade plurinacional.*” Entre outros, asinaban este pronunciamento: Lidia Senra (Anova), Willy Meyer (IU), Josep Maria Terricabras (ERC), Jordi Sebastiá (Compromís), Raúl Romeva (ICV) Josu Juaristi (Bildu) e Pablo Iglesias (Podemos).

Fernando Souto,

Presidente da Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña

EDITA: Asociación A. IRIMIA

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopena, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedron Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén, Christina Moreira.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

RECEPCIÓN DE ARTIGOS E COLABORACIÓNS EN: revistairimia@asociacion-irimia.org

SUBSCRICIÓN: Apdo. 296 - 15704 Santiago de Compostela. Telf.: 628 416 644 / subscripcións@asociacion-irimia.org

Ordinaria: 25 Euros. de Apoio: 40 Euros.

PARA ASUNTOS DA ASOCIACIÓN NON RELACIONADOS COA REVISTA: asociacion-irimia@asociacion-irimia.org

CONTA: NOVACAIXAGALICIA, CC/2080-0349-85-3040005822- Urbana, nº 8 - Santiago

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81 **TIRADA:** 1.000 exemplares

ISSN: 2172-9182

IMPRIME: TÓRCULO Artes Gráficas

DESEÑO E MAQUETACIÓN: TallerDD (Ninfa, Riveiro, Martínez)

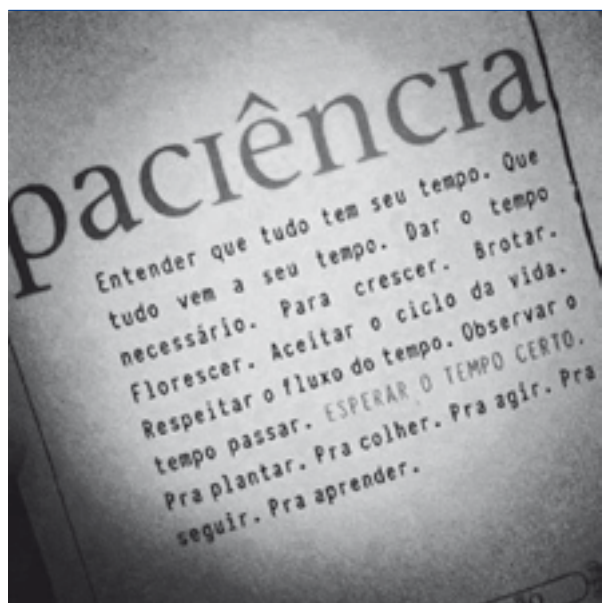
DISTRIBÚE: IMPACTA

EDICIÓ ELECTRÓNICA: <http://asociacion-irimia.org/revista.xhtml>

FEITO EN PAPEL RECICLADO

Boa Nova

O ECO

"Non penses no que es.
Menos aínda no que poderías ser un día.
Máis ben
se quen es,
se o impensable
que non coñeces".

Thomas Merton

A CLAVE

O capítulo 13 do evanxeo de Mateo agrupa sete parábolas que Xesús dirixe a seus discípulos. Como xa sabemos, gustaba moito de falar en parábolas para transmitir a súa mensaxe. Mais a súa interpretación resulta, moitas veces, controvertida. Charles H. Dodd, na súa obra "Las parábolas del reino", indica que as parábolas hai que velas como unha metáfora ou comparación tomada da natureza ou da vida diaria que atrae ao ouvinte pola súa viveza ou singularidade e deixa á mente con certa dúbida sobre a súa aplicación exacta. Estas metáforas podían extenderse até aparecer en forma de relato. Con todo, insistía Dodd, xa coma simple metáfora, xa coma símil máis elaborado ou coma relato extenso, as parábolas presentan un só punto de comparación, non tendo os seus detalles un significado independente. Por iso é necesario diferencialas das alegorías, onde cada detalle é unha nova metáfora cun significado propio. O problema é a continua alegorización das metáforas ao longo da historia, o que dificulta comprender cal era o sentido orixinal que Xesús intentou transmitir.

A parábola do trigo e o xoio é un bo exemplo. É propia de Mateo, só aparecendo no evanxeo apócrifo de Tomás. Móstranos un cadro realista da vida campesiña, descrito con viveza e naturalidade: unha leira plantada de trigo onde un inimigo foi plantar xoio, que no seus primeiros estadios de crecemento é moi difícil diferenciar do trigo, e que afecta á colleita e mesmo empobrece a terra para futuras colleitas. O relato é moi realista, mesmo aparecía na lexislación romana sancións contra quen cometesen este tipo de actos. Na interpretación desta parábola introdúcese un motivo escatolóxico: na Igrexa (o reino do Fillo do home) hai membros bos e malos e que o Señor non quere que se faga nada para os expulsar antes do xuízo final.

Aceptando este matiz, Dodd entende que ao longo da historia se forzou a interpretación escatolóxica dos Evanxeos. Xesús atopáse ante as dúbidas dos seus discípulos: se como el conta, o Reino de Deus xa chegou, como é posible que aínda existan moitos pecadores en Israel? Utilizando a metáfora agrícola, Xesús conta que, mesmo aínda que atopar xoio no medio da colleita de trigo, o labrego non retrasa a sega, tampouco se retrasa a vinda do Reino porque haxa pecadores. A misión de Xesús e os seus discípulos implica un chamamento indiscriminado a todas as persoas de toda clase e condición. Mais isto non implica que non haxa selección: os dignos son separados dos indignos pola súa reacción ante as exixencias inherentes ao chamamento. O traballo dos discípulos vai consistir en traballar desde dentro, transformando a realidade na que se insiran, sen se preocupar por discernir-xulgar entre bos e malos.

José A. Martínez

A PALABRA

DOMINGO 20 DE XULLO. XVI DO TEMPO ORDINARIO

A PALABRA. Mt 13, 24-30

Naquel tempo, contoulles Xesús outra parábola: "Parécese o Reino dos Ceos a un home que sementou boa semente na súa leira. Pero mentres todos durmían, o seu inimigo veu semear xoio polo medio do trigo e marchou. Cando espigou a planta e deu trigo, apareceu o xoio tamén. Os criados do dono fóronlle dicir: "Señor, ti non sementaras boa semente na túa leira? De onde lle vén, logo, o xoio?" El contestoulles: "Isto é obra dun inimigo". Os criados preguntáronlle: "Queres que o vaíamos arrincar?" El respondeulles: "Non, non sexa que ao collerdes o xoio arrinques tamén o trigo. Deixádeos medrar xuntos deica a sega, que no tempo da sega heilles dicir aos segadores: Apañade primeiro o xoio, e atádeo en monllos para queimalo; e o trigo recollédeo na miña arca".

Falando da lingua Froiteiro cheo de color, olor e sabor...

Lidia e Valentina

Que o digan como queiran... Coma o da terra...

É ben certo que dá gusto, neste tempo, pasear polas rúas: a luz, as cores da indumentaria da xente, algunha a pasear, outra a correr, outra a tropezar... Os escaparates con roupas claras, estampadas, cores alegres, algún, incluso, ben rechamante... O barullo... Tamén se nos fai a boca auga ó ver a variedade de cor que moitas froiteirías sacan agora á porta para luciren o produto e tentaren os ollos e mais a carteira da xente que pasa... Resulta realmente rechamante a gran variedade de froitas que nos ofrece o mer-

gáronnos de fóra, pero xa os temos por nosos... Amorodos e framboesas, arandos, grosellas, froitas do bosque... que ben nos saben! Os paraguaios, que seica nolos trouxeran da China!, os néspers, do sueste da China e das costas do Xapón, as chirimoyas dos Andes peruanos, “manxar branco” como se lle deu en chamar e que en Granada son quen de o cultivar, o aguacate, que se utiliza moitas veces como hortaliza, o caqui, o mango, a piña tropical. Vaia, estes todos estamos ben afeitos a eles, á súa cor e ó seu sabor. De todos os xeitos...

cado. A presenza de tantos inmigrantes sensibilizou o sector para ofrecerlles a estas persoas produtos dos seus países e alixeirar a súa morriña... Ben é certo que os prezos serán un obstáculo máis...

Kiwis, sandías, melóns de cantas razas, plátanos, bananas che-

hai unha longa lista que nos fai parar a ler o nome con calma, coa idea de aprendelo... e os máis atrevidos preguntámoslle á froiteira “Como se come isto? A que sabe? A que se parece?” Carambola, guayaba, kumbat, mangostán, rambután, tamarillo, kiwano, litchi...

Así e todo, tamén dá ben gusto pasear polas nosas leiras... A cor, e sobre todo o ulido, cheiro ou arrecendo... As amoras das silveiras, as claudias negras, as amarelas, os cerollos, os pexegos, os melocotóns, as pavías, algunha laranxa que quedase nas pólas máis altas, os limóns, que na nosa terriña hainos todo o ano!, as cereixas, as mazás e peras de cantas razas, os albaricoques...

E despois virán as béveras, os figos, as uvas... a chamaren polo outono...

É evidente que non só palabras e expresións chegan de fóra, se van infiltrando na nosa vida, na nosa lingua, case sen sentirmos... Así e todo, non esquezamos nunca a lentura da nosa terra, o arrecendo dun bo abruño, a explosión de sabor dunha boa mazá reineta ou unha tres en cunca...

O Fachineiro dos libros de verán

Á sombra dunha aciñeira

Pois para ler enriba da toalla ou onda o ameneiro do río quería recoller a luva dos rumores e recomendar algunhas lecturas de verán. Imos destea feita coa banda deseñada (quen queira parecer máis culto pode chamarlle novela gráfica). Se alguén non leu aínda *Ardalén*, debe empezar por esta obra de Miguelanxo Prado, premio estatal de cómic o ano pasado. A mesma casa, El Patito Editorial, publica *36-39 malos tempos*, a edición integral da obra que Carlos Giménez ambienta na Guerra Civil. Unha editora que coida as traducións é Rinoceronte, que nos ofrece *Palestina* de Joe Sacco. Por fin, para desengraxar e rir un pouco, temos *O bichero* de Luís Davila, unha recompilación das súas viñetas. Un pouco máis de

tempo require a novela negra de Pedro Feijoo *A memoria da choiva*, que tanto éxito está tendo este ano, e de paso, unha nova visión de *Follas Novas*. Se a alguén non lle chega, pode meter no lote *Os fillos do mar*, a anterior obra do autor. *A viaxe de Gagarin* é a última de Agustín Fernández Paz, unha aposta segura, claro. A poesía lévase mellor co ameneiro ca coa toalla, así que unha de *Nimbos* neste ano vén que nin pintada. E xa deixamos a lectura de Piketty para amargarnos o comezo do outono.

A.Q.